

Lisansüstü Programlarda Emzirme ile İlgili Tezlerin Bibliyometrik Analizi (2018-2023)

Nur Bahar Kuru Aktürk¹, Beyzanur İşbay Aydemir², Melike Dişsiz³

¹ İstanbul Arel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0003-3711-3271.

² İstanbul Aydın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0002-4361-6409.

³ Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, ORCID: 0000-0002-2947-3915.

ÖZET

Bu çalışmada, 2018-2023 yılları arasında emzirme ile ilgili konularda yapılmış tıpta uzmanlık, yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenerek lisansüstü araştırma eğilimlerinin belirlenmesi ve emzirme konusu üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin kronolojik bir bibliyografyasını oluşturmak amaçlanmıştır.

Yükseköğretim Kurulu'nun "Ulusal Tez Merkezi" adlı internet veri tabanı içerisinde yer alan ve 01.01.2018–15.09.2023 yılları arasında yayımlanan tüm tez çalışmaları araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırmaya 277 tez çalışması alınmıştır. Araştırmaya alınan 277 tez çalışmasının 197'si yüksek lisans, 31'i doktora ve 49'u tıpta uzmanlık tezi olarak belirlenmiştir. İncelenen lisansüstü tezler, bibliyografik analiz yöntemiyle; yayımlandığı üniversite, yılı, türü, sayfa sayısı, yazarın cinsiyeti, danışmanın unvanı, örneklem sayısı, örneklem grubu ve anahtar kelimeler gibi özellikler açısından incelenerek analiz edilmiştir.

Araştırmada lisansüstü tezlerin en çok Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi'nde yapıldığı, %98,6'sının dilinin Türkçe, %97,5'inin nicel tipte ve %23,4'ünün randomize kontrollü deneysel tipte olduğu saptanmıştır. Araştırmalarda en çok kullanılan ilk üç örneklem grubuna bakıldığında; %62,1'ini anneler, %16,2'sini gebeler ve %7,2'sini ise üreme çağındaki kadınların oluşturduğu belirlenmiştir.

Emzirme, ülkemizde ve dünyada sürdürülebilirliğinin desteklenmesi ve toplumun bilinçlendirilmesi gereken bir konudur. Bu nedenle emzirmeyi farklı yönleri ve destek sistemleriyle ele alan lisansüstü çalışmaların yürütülmeye devam edilmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Bibliyografik Analiz, Emzirme, Tez İnceleme.

ABSTRACT

This study aims to examine medical specialty, master's, and doctoral theses related to breastfeeding conducted between 2018 and 2023, to identify postgraduate research trends, and to create a chronological bibliography of graduate theses on the subject of breastfeeding.

The population of the study consists of all theses published between January 1, 2018, and September 15, 2023, in the "National Thesis Center" online database of the Council of Higher Education. Within this scope, 277 theses were included in the study. Among these, 197 were master's theses, 31 were doctoral theses, and 49 were medical specialty theses. The examined graduate theses were analyzed using bibliographic analysis in terms of characteristics such as the university where they were conducted, the year, type, number of pages, gender of the author, academic title of the advisor, sample size, sample group, and keywords.

The study found that most graduate theses were conducted at the University of Health Sciences, Ege University, and Atatürk University. It was determined that 98.6% of the theses were written in Turkish, 97.5% were quantitative in type, and 23.4% were randomized controlled experimental studies. Regarding the most frequently studied sample groups, 62.1% of the theses involved mothers, 16.2% involved pregnant women, and 7.2% involved women of reproductive age.

Breastfeeding is a topic that requires ongoing support and public awareness both in our country and worldwide. Therefore, it is recommended that postgraduate studies addressing breastfeeding from different perspectives and in relation to various support systems continue to be conducted.

Keywords: Bibliographic Analysis, Breastfeeding, Thesis Review.

Sorumlu yazar: Nur Bahar Kuru Aktürk, nurbaharkuru@arel.edu.tr, **Geliş tarihi:** 14.04.2025, **Kabul tarihi:** 18.05.2025

Açıklama: 23-24 Mayıs 2024 İstanbul Topkapı Üniversitesi 4.Uluslararası Küresel Dünyada Kadın Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Anne sütü, bebeğin ihtiyacına göre değişebilen canlı ve eşsiz bir besindir. Bebeği gelişim süreci boyunca büyüme ve gelişmesini destekleyen, bağışıklık sistemini geliştiren, bebeği birçok hastalıktan koruyan bir içeriğe sahiptir (1,2). Anne sütünün bebeğe ulaşması emzirme eylemiyle gerçekleşir.

Emzirme, doğal bir süreç olarak başlar ve anne ile bebek arasında ten tene temas yoluyla güçlü bir bağ kurulmasını sağlar (3,4). Emzirme, doğal bir süreç olmakla birlikte öğrenilmiş bir davranıştır. Emzirme, anne ve bebek için yalnızca emzirme sürecinde değil, yaşamın ilerle-yen dönemlerinde de sağlık açısından koruyucu, geliştirici, ekonomik ve psikososyal birçok fayda sağlamaktadır (5-10). Bebeğin bağışıklık sistemi, beyin gelişimi ve psikososyal gelişimi açısından, 2 yaşına kadar anne sütü ile beslenmesi önerilmektedir. Bu sayede çocukluk döneminde karşılaşılabilecek birçok hastalığa karşı korunma sağlanmaktadır (6,11,12).

Emzirme eğitimi, annenin bilgi ve becerisini artırarak emzirme sürecini destekler. Emzirme sürecini annenin başarılı bir şekilde yürütebilmesi emzirme hakkında gerekli bilgi ve beceriyi kazanmasıyla mümkündür. Anne daha önce emzirme deneyimi yaşamadıysa, bu süreçte-ki fizyolojik, psikolojik ve duygusal değişimlere uyum sağlamakta zorlanabilir (13).

Emzirme danışmanlığı yapan kadın sağlığı hemşireleri ve ebeler, gebelik ve postpartum dönemde güncel verilere dayanan ve kanıta dayalı emzirme eğitimiyle annenin emzirmeye hazırlanmasında, teşvik edilmesinde ve düzenli olarak takip edilerek desteklenmesinde önemli bir rol oynar (14). Ayrıca emzirme eğitimi annenin sosyal ve kültürel inançlarına uygun hale getirerek emzirmenin başlatılmasını ve sürdürülmesini kolaylaştırır. Emzirme konusunda eğitimin, gebelik döneminde hemşireler ve ebeler tarafından başlatılmasının, annelerin emzirme sürecine uyumunu olumlu yönde etkilediği, bebeklerini emzirme oranlarını artırdığı ve emzirme süresini uzattığı bilinmektedir (15-17).

Emzirme, sayısız faktörden etkilenebilen, anne ve bebeğe fayda sağlayan, emzirme pozisyonları, emzirme sorunları, emzirme eğitimi sonrası süreçlerin değerlendirilmesi, ebeveynlerin emzirme tutumu, annenin emzirme başarısı ve öz yeterliliği, emzirme algısı, emzirme konforu gibi birçok konunun çalışılabilirdiği çok geniş bir alandır. Ülkemizde emzirme konusunda birçok lisansüstü tez hazırlanmış olup, bu çalışma; söz konusu tezleri uzmanlık alanı, örneklem sayısı, örneklem grubu ve anahtar kelimeler açısından inceleyerek, gelecekte emzirme konusuna yönelik yapılacak lisansüstü araştırmalara rehberlik etmek amacıyla planlanmıştır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Tasarımı

Bu araştırmada, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi veri tabanında lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yayımlanmış tez çalışmalarının bibliyometrik analizlerinin yapılması amaçlanmıştır.

2.2. Araştırma Evreni ve Örneklemi

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi web sayfası veri tabanından 01.04.2023 ve 26.04.2023 tarihleri arasında 'Emzirme' kelimesi kullanılarak yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezleri taranıp 01.01.2018 yılı ve sonrasında yapılan çalışmalar araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmada PRISMA beyanına göre dahil etme kriterleri belirlenmiştir (Tablo 1). Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) "Ulusal Tez Merkezi" adlı internet veri tabanı içerisinde yer alan ve 01.01.2018–15.09.2023 yılları arasında yayımlanan tüm tez çalışmaları araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırmaya 277 tez çalışması alınmıştır. Araştırmaya alınan 277 tez çalışmasının 197'si yüksek lisans, 31'i doktora tez çalışması ve 49'u tıpta uzmanlık tezi olarak belirlenmiştir.

2.3. Verilerin Değerlendirilmesi

Ulaşılan çalışmalarının tez künyelerinde bulunan "yayımlandığı yıl", "tez türü", "yayımlandığı üniversite", "yayımlandığı anabilim dalı" ve "sıklıkla kullanılan anahtar kelimeler" şeklinde parametreler belirlenmiş ve analizlerin yapılmasında tanımlayıcı istatistikler (yüzde ve frekans) kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edil-me kriterleri tabloda verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Dahil Etme Kriterleri

Yayın Türü	Yüksek Lisans, Doktora ve Tıpta Uzmanlık Tezleri
Yayın Dili	Türkçe, İngilizce
Zaman Aralığı	01.01.2018 – 15.09.2023
Konu Alanı	Emzirme

2.4. Araştırma Soruları

Bibliyometrik analiz araştırma kapsamında sekiz soruya yanıt aranmıştır.

1. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tez sayısı dağılımı nedir?

2. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin yıllara, tez yazarların cinsiyetlerine ve tez danışmanı unvanına göre dağılımı nedir?

3. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin illere göre tezlerin dağılımı nedir?

4. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nedir?

5. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin enstitüye ve ana bilim dalına göre dağılımı nedir?

6. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin dil, araştırma yöntemi, araştırma tipi ve sayfa aralığına göre dağılımı nedir?

7. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin örneklem sayısı ve grubuna göre dağılımı nedir?

8. Lisansüstü programlarda emzirme ile ilgili yazılan lisansüstü tezlerin en çok kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımı nedir?

Araştırma verilerin tamamı "Ulusal Tez Merkezi" web sayfasında yayımlanmıştır.

3. BULGULAR

Lisansüstü programlarda tezlerin; türü ve yılı ile cinsiyete, danışman ünvanına, enstitü ve ana bilim dalına göre dağılımı Tablo 2'de yer almaktadır. Tez türlerine bakıldığında, tezlerin %71,1'inin yüksek lisans, %17,7'sinin tıpta uzmanlık, %11,2'sinin doktora tezi olduğu belirlenmiştir.

Yıllara ve cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, tezlerin %12,3'ünün 2023; %26'sının 2022; %20,2'sinin 2021; %11,2'sinin 2020; %18,7'sinin 2019 ve %11,6'sının 2018 yılında; %95,7'sinin kadınlar; %4,3'ünün erkekler tarafından yapıldığı görülmektedir. Tez danışmanlarının ünvanlarına bakıldığında, %32,9'unun profesör, %30,7'sinin doçent, %34,2'sinin doktor öğretim üyesi ve %2,2'sinin uzman doktor olduğu belirlenmiştir. En fazla lisansüstü tezin yapıldığı ilk üç enstitü; %71,1 ile Sağlık Bilimleri Enstitüsü, %18,0 ile Tıp Fakültesi ve %8,3 ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü olduğu belirlenmiştir. Ana Bilim Dallarına bakıldığında ise %31,8 ile Hemşirelik Ana Bilim Dalı; %26 ile Ebelik Ana Bilim Dalı ve en son %15,5 ile Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı olarak sıralanmaktadır (Tablo 2). En fazla lisansüstü tezin yapıldığı ilk üç üniversiteye bakıldığında; %10,9 ile Sağlık Bilimleri Üniversitesi; %7,2 ile Ege Üniversitesi ve %4,2 ile Atatürk Üniversitesi yer almaktadır.

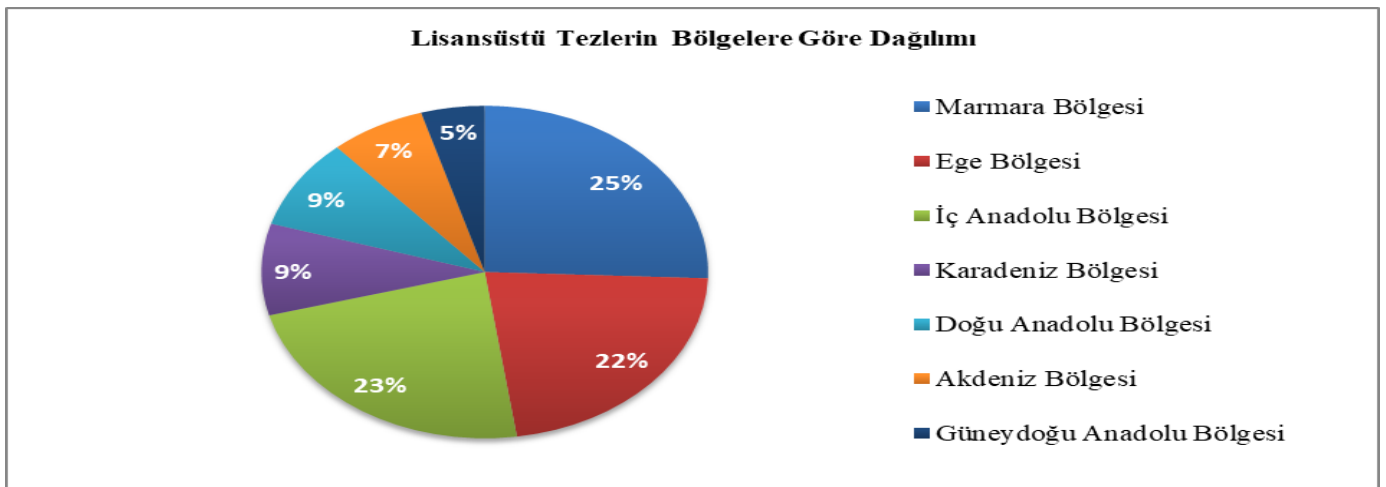
Lisansüstü tezlerin bölgelere ve illere göre dağılımı Şekil 1'de yer almaktadır. En fazla lisansüstü tezin yapıldığı ilk üç ile bakıldığında; Marmara Bölgesi'nde %20,6 ile İstanbul; Ege Bölgesi'nde %13,0 ile İzmir ve İç Anadolu Bölgesi'nde %9,7 ile Ankara yer almaktadır (Şekil 1).

Araştırmaların %98,6'sının dilinin Türkçe, %97,5'inin nicel tipte ve %23,4'ünün randomize kontrollü deneysel çalışma olduğu saptanmıştır. Sayfa aralığına bakıldığında, %41,9'unun 75-100 sayfa aralığında olduğu görülmektedir. Araştırmaların örneklem sayısı ortalaması 220,6±181,0 (Min:15, Max:1844) olarak hesaplanmıştır. Araştırmalarda en çok kullanılan ilk üç örneklem grubuna bakıldığında; %62,1 ile anneler, %16,2 ile gebeler ve %7,2 ile üreme çağındaki kadınlar olduğu görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 2. Lisansüstü programlarda tezlerin dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Tez Türü		
Yüksek Lisans	197	%71,1
Doktora	49	%17,7
Tıpta Uzmanlık	31	%11,2
Yıl		
2023	34	%12,3
2022	72	%26,0
2021	56	%20,2
2020	31	%11,2
2019	52	%18,7
2018	32	%11,6

Cinsiyet		
Erkek	12	%4,3
Kadın	265	%95,7
Tez Danışmanı Ünvan		
Prof. Dr.	91	%32,9
Doç. Dr.	85	%30,7
Dr. Öğr. Üyesi	95	%34,2
Uzman Dr.	6	%2,2
Enstitü		
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	197	%71,1
Tıp Fakültesi	50	%18,0
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	23	%8,3
Sosyal Bilimler Enstitüsü	5	%1,8
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	%0,4
Diğer	1	%0,4
Ana Bilim Dalı		
Hemşirelik Anabilim Dalı	88	%31,8
Ebelik Anabilim Dalı	72	%26,0
Aile Hekimliği Anabilim Dalı	43	%15,5
Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı	33	%11,9
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı	15	%5,4
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı	7	%2,5
Beslenme ve Diyetetik Anabilim Dalı	5	%1,8
Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı	3	%1,1
Diğer	11	%4,0
Toplam	277	100

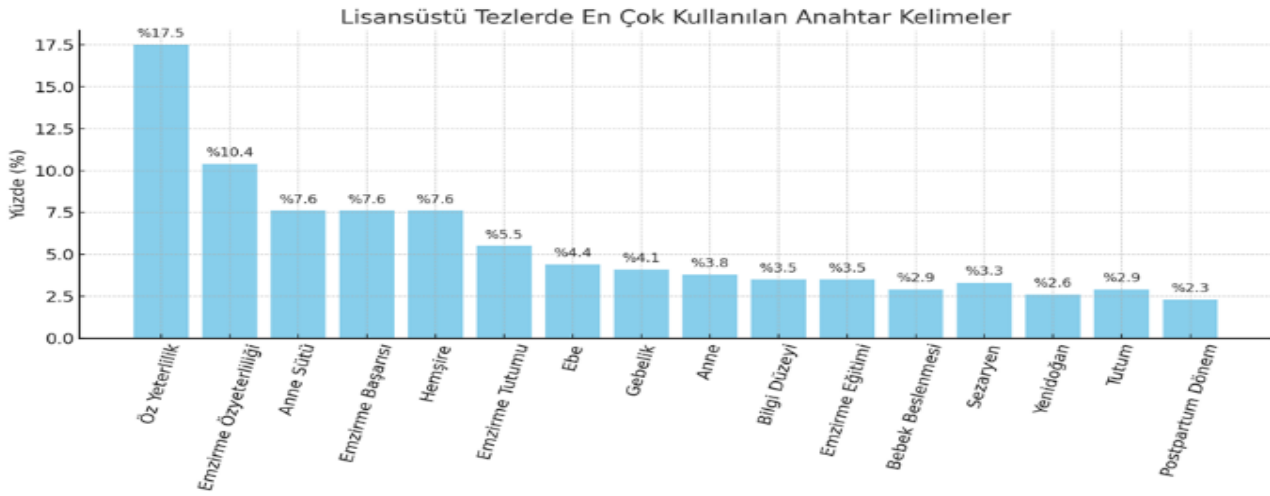

Şekil 1. Lisansüstü Tezlerin Bölgelere Göre Dağılımı

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Örneklem Sayısı, Araştırma Dili, Yöntemi, Tipi ve Sayfa Aralığına Göre Dağılımı

Araştırma Dili	Sayı (n)	Yüzde (%)
Türkçe	273	%98,6
İngilizce	4	%1,4
Araştırma Yöntemi		
Nicel	270	%97,5
Nitel	7	%2,5
Araştırma Tipi		
Randomize Kontrollü Deneysel	65	%23,4
Deneysel	6	%2,2
Yarı Deneysel Öntest- Sontest	16	%5,8
Kohort	1	%0,4
Vaka Kontrol	5	%1,8
Tanımlayıcı İlişki Arayıcı	23	%8,3
Tanımlayıcı-Kesitsel	36	%13,0
Kesitsel	31	%11,1
Tanımlayıcı	80	%28,9
Metodolojik	6	%2,2
Fenomenolojik Çalışma	7	%2,5
Derleme	1	%0,4
Sayfa Aralığı		
49-74	46	%16,6
75-100	116	%41,9
101-126	67	%24,2
127+	48	%17,3
Lisansüstü Tezlerin Örneklem Grubuna Göre Dağılımı		
Anne	172	%62,1
Gebe	45	%16,2
Kadın	20	%7,2
Yenidoğan/Çocuk	14	%5,0
Sağlık Profesyonelleri	11	%4,0
Baba	8	%2,9
Anne ve Baba	6	%2,2
Öğrenci	1	%0,4
Toplam	277	100

Lisansüstü tezlerin anahtar kelimelerinin dağılımı Şekil 2’de yer almaktadır. Araştırmalarda en çok kullanılan ilk üç anahtar kelime öz yeterlilik, emzirme öz yeterliliği ve anne sütü olarak belirlenmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. Lisansüstü Tezlerin En Çok Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılımı

4. TARTIŞMA

Bu araştırma “emzirme” ile ilgili lisansüstü tezlerin yayımlandığı yıl, üniversite, enstitü, araştırma yöntemi, örneklem grubu ve anahtar kelimeler gibi değişkenler açısından analiz edilmiştir. Araştırma sürecinde 2018-2023 yılları arasında yayınlanan 277 lisansüstü tez incelenmiştir.

Birinci araştırma sorusunun sonuçlarına göre emzirme konusunda yapılan lisansüstü çalışmalarının çoktan aza doğru yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık olduğu belirlenmiştir.

İkinci araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konulu tezlerin 2022 yılında zirveye ulaşması, emzirme konusunda toplumsal farkındalığın ve akademik ilginin arttığını göstermektedir. Pandemi sonrası dönemde sağlık davranışları ve bakım verme süreçlerine yönelik ilginin artması bu durumu etkileyen bir unsur olabilir. Ayrıca kadın yazarların oranının oldukça yüksek olması, emzirmenin biyolojik, toplumsal ve kültürel olarak kadınlara özdeşleştirilmesinden kaynaklanabilir. Danışman ünvanlarına bakıldığında ise ünvanlar arasında belirgin bir fark görülmediği belirlenmiştir. Emzirme ile ilgili bilimsel çalışmaların 2000 yılından itibaren artış gösterdiği, özellikle son 5 yılda bu artışın belirgin şekilde hızlandığı görülmüştür (18-20).

Üçüncü ve dördüncü araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konusunun yalnızca belirli bölgelerde değil, Türkiye'nin yedi bölgesinde de çalışıldığı gözlenmiştir. Bu

durum, konunun ülke genelinde önemli bir halk sağlığı teması olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Yine de büyükşehir üniversitelerinin da-ha fazla tez üretmiş olması, akademik kadro yoğunluğu ve araştırma altyapısıyla ilişkili olabilir. Bu bulguyu destekler nitelikte, yapılan bir çalışmada en fazla sayıda araştırmanın Ankara'da (128) ve İstanbul'da (122) gerçekleştirildiği belirtilmiştir (18).

Beşinci araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konusunda yapılan lisansüstü tezlerin Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve özellikle Hemşirelik Ana Bilim Dallarında yürütülmesi, hemşirelerin bakım verme, eğitici ve danışman rollerinin emzirme süreciyle doğrudan ilişkili olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca emzirme danışmanlığı konusunda hemşirelik disiplinine özgü eğitim programlarının ve ölçeklerin bulunması, bu alandaki çalışmaların artmasına katkı sağlamaktadır. Tıp fakültelerinde yürütülen tezler incelendiğinde, emzirme konusunun en fazla Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nda ele alındığı; diğer anabilim dallarında ise bu konunun nispeten daha az tercih edildiği görülmüştür.

Altıncı araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konusunda yapılan lisansüstü tezlerin tamamına yakınının Türkçe, araştırma yönteminin çoğunlukla nicel ve sayfa aralığının en çok 75-100 sayfa arasında olduğu belirlenmiştir. Araştırmaların büyük çoğunluğunun tanımlayıcı ve kesitsel tasarımda olması, pratik alandaki mevcut durumu belirlemeye yönelik bir eğilimin ağırlık kazandığını göstermektedir. Ancak randomize kontrollü deneysel çalışmalara daha az yer

verilmesi, uygulamalı girişimlerin sınırlı kaldığını düşündürmektedir.

Yedinci araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konusunda yapılan lisansüstü tezlerin örneklem sayısının en az 15 en çok 1844 katılımcı ile yapıldığı belirlenmiştir. Katılımcı sayısındaki farklılıkların çalışmanın yapıldığı evrenin büyüklüğüne ve çalışma tipine bağlı olduğu düşünülmektedir. Katılımcı grubunun büyük oranda annelerden oluşması ise emzirmenin doğrudan bu grubun yaşam deneyimlerine dayandığı gerçeğini yansıtmaktadır. Ancak babaların, sağlık personelinin ya da topluluk liderlerinin dahil edildiği çalışmalara daha fazla ihtiyaç olduğu da bu bulgulara dayanarak söylenebilir.

Sekizinci araştırma sorusunun bulgularına göre emzirme konusunda yapılan lisansüstü tezlerde en fazla kullanılan anahtar kelime öz yeterlilik ve emzirme öz yeterliliğidir. Halihazırda öz yeterlilik/emzirme öz yeterliliği ile ilgili ölçeklerin bulunması, çalışmacıları bu alanda çalışma-ya yönlendirmiş olabileceği düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde, yapılan çalışmalarda benzer anahtar kelimelerin sıklıkla kullanıldığı görülmektedir (20).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Son beş yılda lisansüstü tezlerde emzirme ile ilgili konular oldukça popüler olup farklı örneklem sayısı ve gruplarıyla çalışılmıştır. Ayrıca farklı ana bilim dalları ve meslek grupları tarafından çalışılmış olması multidisipliner bir konu olduğunu kanıtlar niteliktedir. Emzirme ülkemizde ve dünyada sürdürülebilirliğinin desteklenmesi ve toplumun bilinçlendirilmesi gereken bir konudur. Bu nedenle emzirmeyi farklı yönleri ve destek sistemleriyle ele alan lisansüstü çalışmaların yürütülmeye devam edilmesi önerilmektedir.

Etik Kurul Kararı: Makale bibliyometrik analiz türündedir.

Yazar Katkıları: Fikir/Kavram, NBKA, Bİ, MD.; Tasarım, Bİ, NBKA.; Denetleme/Danışmanlık, MD.; Analiz ve/veya Yorum, NBKA, Bİ, MD.; Kaynak Taraması, NBKA, Bİ.; Makalenin Yazımı, Bİ, NBKA.; Eleştirel İnceleme, MD.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazarlar herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemektedir.

Destek/ Finansman Bilgileri: Herhangi bir kurum ya da kuruluştan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKLAR

- 1- Başer DA, Sönmez CI, Arslan M. Kocaeli ilindeki aile hekimleri ve aile sağlığı elemanlarının anne sütü ve emzirme ile ilgili bilgi düzeyleri. Konuralp Medical Journal. 2018;10(1):34-40.
<https://doi.org/10.18521/ktd.343021>
- 2- Durmazoğlu G, Okumuş H. Yenilikçi ve güncel eğitim yöntemlerinin kullanıldığı emzirme eğitimlerinin incelenmesi. Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi. 2019;4(1):23-31. Erişim linki:
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/827625>
- 3- Brown A. Breastfeeding as a public health responsibility: A review of the evidence. Journal of human nutrition and dietetics: the official journal of the British Dietetic Association. 2017;30(6):759-770.
<https://doi.org/10.1111/jhn.12496>
- 4- Onat G. Emzirmeyi kolaylaştırıcı uygulamalar ve laktasyonel bakım. Türkiye Klinikleri Obstetric-Women's Health and Diseases Nursing-Special Topics. 2018;4(2):131-146.
- 5- Özkara H, Fidancı BE, Yıldız D, Kaymakamgil Ç. Emzirme danışmanlığı. TAF Preventive Medicine Bulletin. 2016;15(6):551-555.
<https://doi.org/10.5455/pmb.1-1436701913>
- 6- Akkoyun S, Taş AF. İlk altı ay boyunca emziren annelerin emzirme özyeterlilikleri. The Journal of Pediatric Research. 2016;3(4):191-195.
- 7- Küçükoğlu S, Çelebioğlu A, Aytekin Özdemir A. Anne sütü ve emzirme. Nazik E, Editör. Doğum, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği. Ankara: Akademisyen Kitabevi; 2022. p.499-526.
- 8- Türkyılmaz C. Anne sütünün bebeğe ve anneye faydaları nelerdir? Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi. 2017;2(2):154-179.
- 9- Uraş N. Anne sütünün oluşumu ve içeriği. Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi. 2017;2(2):130-140.
- 10- Oktay Ö, Coşkun AM, Bostancı S. Anne sütü mucize olmaya devam ediyor. Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences. 2018;10(3):228-37.
<https://doi.org/10.5336/nurses.2017-58156>

- 11- Cangöl E, Şahin N. Emzirmeyi etkileyen faktörler ve emzirme danışmanlığı. Zeynep Kamil Tıp Bülteni. 2014;45(3):100-105. <https://doi.org/10.16948/zktb.80388>
- 12- Aslan Y, Ege E. Annelerin emzirme öz-yeterliliği ve depresyon riski ile ilişkisi. Journal of Human Sciences. 2016;13(2):3160.
- 13- Yeşilçiçek Çalık K., Ayar Kocatürk A., Gönenli S. Normal doğum yapan primipar annelerin erken doğum sonu dönemde emzirme başarısı ve etkileyen faktörler. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi. 2019;28(3):191-200. <https://doi.org/10.17942/sted.448325>
- 14- Gonzalez-Darias A, Diaz-Gomez NM, Rodriguez-Martin S, Hernandez-Perez C, Aguirre-Jaime A. 'Supporting a first-time mother': Assessment of success of a breastfeeding promotion programme. Midwifery. 2020;85:102687. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2020.102687>
- 15- Gözükara F. Ebeveynlere Emzirmeye Yönelik Verilen Eğitim ve Danışmanlık Hizmetlerinin Emzirme Davranışına Etkisi. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara, Türkiye, 2012.
- 16- Onbaşı Ş, Duran R, Çiftçidemir NA, Vatansever Ü, Acunas B, Süt N. Doğum öncesi anne adaylarına verilen emzirme ve anne sütü eğitiminin emzirme davranışları üzerine etkisi. Türk Pediatri Arşivi. 2011;46:75-80. <https://doi.org/10.4274/tpa.46.13>
- 17- Bolat F, Sinan U, Bolat G, Bülbül A, Arslan S, Çelik M, Nuhoglu A. İlk altı ayda anne sütü ile beslenmeye etki eden faktörler. Çocuk Dergisi. 2011;11(1):5-13. <https://doi.org/10.5222/j.child.2011.005>
- 18- Uçar T, Çelik OT, Sabancı Baransel E, Barut S. Bibliometrics and Visual Analysis of the Research Status and Trends of Breastfeeding in Turkey. Turkish Archives of Pediatrics. 2023;58(5):494-502. <https://doi.org/10.5152/TurkArchPediatri.2023.23067>
- 19- Damayanti FN, Khasanah U, Poddar S, Wiyanti Z. Transcendental Regulation of Breastfeeding: A Bibliometric Analysis. The Malaysian Journal of Nursing. 2024;16(1):166-177. <https://doi.org/10.31674/mjn.2024.v16isupp1.016>
- 20- Ekayanthi NWD, Besral B. Research Trends on Self-Efficacy in Breastfeeding Mothers During 2000-2023: A Bibliometric Analysis. Turkish Archives of Pediatrics. 2024;59(5):440. <https://doi.org/10.5152/TurkArchPediatri.2024.24160>

Yasal Uyarı / Yayımcı Notu: Tüm yayınlarda yer alan açıklamalar, görüşler ve veriler yalnızca ilgili yazar(lar)a ve katkıda bulunan(lar)a aittir; Nuh Naci Yazgan University Journal of Health Research ve/veya editör(ler)e ait değildir. Nuh Naci Yazgan University Journal of Health Research ve/veya editör(ler), içerikte yer alan herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya ürün nedeniyle kişilere veya mülke gelebilecek herhangi bir zarardan sorumlu tutulamaz.